

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek oponenta práce

Práci předložila studentka: Regina Holubová

Studijní program: Učitelství pro základní školy

Studijní obor: Učitelství pro 1. stupeň základní školy

Název práce: **Klima inkluzivní školy**

Oponent práce: Mgr. Markéta Zachová, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE

Posuzovaná diplomová práce je věnována tématu klima školy, třídy se zaměřením na inkluzivní specifika. Autorka zpracovala tuto problematiku po stránce teoretické, následně se pokusila doložit, jak na klima nahlíží z různých aspektů učitelé, žáci a rodiče ve vybraných školách. Získané výpovědi jsou v závěru práce porovnány dle předem stanovených kritérií. Soudím, že cíl práce je formulován přesně a jednoznačně a svým zpracováním jej autorka v předložené práci naplnila.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Práce má charakter teoreticko-empirické studie. V teoretické části práce předkládá diplomantka vymezení základní terminologie, vztahující se k výzkumnému problému. Přehledně je zpracována problematika inkluze včetně historického přehledu a různých přístupů a pohledů na inkluzi obecně. Za stěžejní část považuji 2. kapitolu, ve které se autorka věnuje klimatu školy a klíčovým faktorům, které jej ovlivňují, současně předkládá prezentaci vybraných autorů (zmíněno je primárně pojetí Grecmanové, 2008). Souhlasím s tvrzením autorky, že otázka klimatu školy a třídy a jejího výzkumného uchopení je v českých i zahraničních studiích nejednoznačná a náročná. V textu se na několika místech objevuje označení „*inkluzivní klima*“, které v přehledu není blíže specifikováno, prosím tedy autorku, aby tak učinila u obhajoby a uvedla, jak danému termínu rozumí. Chvályhodné je to, že autorka nesetřvala pouze u teoretických popisů, ale ve 3. kapitole přehledně uvedla i základní a dostupné metodologické postupy, zjišťující charakter klimatu ve školách, které jí posloužily jako inspirace k vlastnímu empirickému šetření. Celkově je teoretická část za pomoci aktuálních odborných opor zpracována dostatečně a tvoří odpovídající východisko pro vlastní výzkum.

Metodologická část práce obsahuje formálně veškeré náležitosti a je postavena na využití tří výzkumných metod (rozhovoru, analýze dokumentů – ŠVP a dotazníkovém šetření). S ohledem na dané téma se vybrané metodologické nástroje jeví jako relevantní a vhodně zvolené. Vlastnímu výzkumu předchází pečlivě zpracovaná charakteristika vybraných škol. (4.3.). Domnívám se ale, že z některých obecných tvrzení (vycházejících především ze základních kurikulárních dokumentů jako je ŠVP) nelze jednoduše usuzovat na příznivé sociální klima instituce, jak autorka uvádí např. na s.43: „*škola respektuje potřeby jedince, je zde příznivé sociální klima*“.... apod. Cíl empirického šetření byl zpřesněn formulací tří základních kritérií, oblastí, které se autorka rozhodla sledovat: sociální klima, kulturní klima, materiální klima (s.40). Poměrně rozsáhlý výzkumný soubor (24 učitelů, 101 žáků, 101 rodičů) svědčí o časové náročnosti věnované tématu a zpracování získaných dat. K vlastnímu zpracování mám následující připomínky a otázky spíše dílčího charakteru. Dílčí výtky mám k formulaci některých tvrzení u dotazníkových položek: např. dotazník pro učitele:

„mám možnost se vždy vyjádřit“ - není jasný záměr daného tvrzení. V textu není uvedeno, jaké žáky autorka do výzkumu zahrnula – respektive z jakých ročníků respondenti byli (jednalo se o žáky všech pěti ročníků na 1.stupni?), totéž se týká rodičů – prosím autorku o upřesnění. Z tabulek, kde jsou vyhodnoceny jednotlivé výpovědi např. U1, U2..., není zřejmé, zda se jedná o shrnující, reprezentativní (nejčastější) výpovědi a to s ohledem na poměrně rozsáhlý výzkumný vzorek (24 učitelů). Prosím dále autorku, aby uvedla, jaký metodologický postup byl využit při analýze získaných dat. Domnívám se, že celkově přineslo empirické šetření řadu zajímavých výpovědí, které mohla diplomantka pečlivěji analyzovat, vyhodnotit a kritičtěji okomentovat. V části 4.6. autorka poměrně stručně a sporadicky uvádí rozdíly mezi sledovanými školami, aniž by se zamýšlela nad důvody, proč je tomu tak. Prosím autorku, aby u obhajoby celkově shrnula výpovědi učitelů, žáků a rodičů a uvedla, co se na základě realizovaného výzkumu ukázalo jako klíčové, určující pro rozvoj pozitivního klimatu na škole. Nabízí se i otázka, jaká doporučení do praxe přinesl realizovaný výzkum např. jakými prostředky, postupy mohou učitelé podpořit rozvoj pozitivního klimatu.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA

K formální stránce nemám zásadních výhrad. Text je přehledně a promyšleně strukturován, jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují. Po stránce stylistické je práce na dobré úrovni, je psána čtivým a kultivovaným jazykem. Práce s odbornými zdroji odpovídá požadavkům citační normy.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Zvolené téma je vysoce aktuální především s ohledem na odborné diskuse týkající se změn v rolích školy postavených na humanistických konceptech. Oceňuji, že se autorka v textu dotkla významu sociálně osobnostního rozvoje žáků, potřeby sdílení pozitivních hodnotových systémů, tradic, rituálů apod. Celkově diplomantka prokázala schopnost zorientovat se ve vybraném tématu, shromáždit aktuální a relevantní vědecké poznatky a využít tyto znalosti k realizaci vlastního výzkumného projektu. Předložená práce splňuje požadavky standardně kladené na diplomovou práci, hodnotím ji jako zdařilou a doporučuji k obhajobě s předběžným hodnocením viz níže.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY K OBHAJOBĚ

viz připomínky výše v textu

Reflektujte problematická místa v realizovaném výzkumu a navrhnete možnosti dalšího postupu včetně použitelných nástrojů.

Vyplývá z Vašeho výzkumu, jakými zásadními způsoby mohou učitelé podpořit, rozvíjet pozitivní klima na své škole, ve své třídě?

NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:

**VÝBORNĚ-
VELMI DOBŘE**

V Plzni dne 20.8. 2016

Mgr. Markéta Zachová, Ph.D.